

(สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

ภาพเจ้าของ

องค์ความรู้

บันทึกความรู้สัมมาชีพชุมชน
(เพื่อเผยแพร่บนเว็บไซต์สัมมาชีพชุมชน)

๑. ประเภทความรู้สัมมาชีพ (สามารถเลือกได้มากกว่า ๑ หมวดหมู่)

- เกษตร ท่องเที่ยวชุมชน อื่น ๆ แปรรูป-อาหาร แปรรูป-เครื่องดื่ม
แปรรูป-ผ้าและเครื่องแต่งกาย แปรรูป-ของใช้ ของประดับ
แปรรูป-สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร

๒. ชื่อองค์ความรู้ การตอนกิ่ง เพาะชำพันธุ์ไม้

๓. ชื่อเจ้าขององค์ความรู้ นายประจิม วรดิถี

ที่อยู่บ้านเลขที่....54 ..... หมู่ที่....4 ..... ตำบลบางโหนด อำเภอบ้านหมอ
จังหวัดสระบุรี รหัสไปรษณีย์ 18130

๔. ความเป็นมา/แรงบันดาลใจ/เหตุผลที่ทำ (ในการบันทึกองค์ความรู้)

จากการที่มีความรู้ในเรื่องเกษตรผสมผสาน การปลูกพืชอินทรีย์ การปลูกพืชผักสวนครัวต่างๆ จึงหา
วิธีการเพาะพืช การขยายพันธุ์พืช โดยวิธีต่างๆ การตอนและการชำเพาะเป็นการขยายพันธุ์พืชที่ทำได้ง่าย
และประหยัด

๕. วัตถุประสงค์

เพื่อใช้ขยายพันธุ์พืช

๖. วัสดุที่ใช้

ต้นพันธุ์พืชที่ใช้ทำการเพาะพันธุ์

๗. อุปกรณ์ที่ใช้

๑. มีดบาง
๒. ขยะมะพร้าว
๓. อัดถุงพลาสติกขนาด
๔. เชือกหรือลวด
๕. กรรไกรตัดแต่งกิ่ง

๘. กระบวนการ/ขั้นตอน

๑. เลือกกิ่งที่จะตอนเป็นกิ่งอ่อนกิ่งแก่ ที่มีความสมบูรณ์ไม่มีโรคและแมลง หรือกิ่งจากส่วนอื่นที่สมบูรณ์
แบบ กรณีที่ต้นพันธุ์มีอายุมาก กิ่งไม่สวย ต้องตัดกิ่งเพื่อให้กิ่งชุดใหม่แตกออกมาเสียก่อน แล้วจึงทำการตอนบนกิ่งชุด
ใหม่นั้น

๒. การทำแผลบนกิ่งตอน ทำได้ ๓ แบบ คือ

๒.๑ แบบการควั่นกิ่ง เหมาะสำหรับพืชที่ลอกเปลือกไม้ ออกได้ง่าย พืชหลายชนิด เช่น มะนาว ส้ม ชมพู ฝรั่ง ไม้ประดับ โดยการใช้มีดควั่นกิ่งโดยรอบเป็นวงแหวน ๒ วง ความห่างของวงแหวนประมาณความยาวของเส้นรอบวงของกิ่งที่ทำการตอน จากนั้นกรีดรอยแผลจากด้านบนถึงด้านล่าง แล้วลอกเอาเปลือกไม้ ออก ใช้สันมีเข็ดส่วนที่เป็นเมือกเส้นที่ติดบนเนื้อไม้บริเวณรอยควั่นออกให้หมด โดยขูดจากด้านบนลงมาด้านล่างเบา ๆ เพราะด้านบนเป็นส่วนที่ให้กำเนิดราก ถ้าหากขูดการออกรากอาจจะไม่ดีเท่าที่ควร

๒.๒ แบบการปาด ใช้กับพืชที่ออกรากง่าย และพืชบางชนิดที่ลอกเปลือก นอกของกิ่งออก ยาว โดยการเฉือนใต้ท้องกิ่งบริเวณที่จะทำการตอนเข้าเนื้อไม้เอียงเป็นรูปปากฉลาม เข้าไปในเนื้อไม้ประมาณ ๑/๓ ของเส้นผ่าศูนย์กลางของกิ่ง ความยาวประมาณ ๑-๒ นิ้ว แล้วนำเศษไม้หรือลวดสอดแล้วมัดเพื่อไม่ให้รอยแผลที่เปิดไว้ติดกัน

๒.๓ แบบการกรีดกิ่ง ใช้ใบมีดกรีดเป็นแผลตามความยาวของกิ่ง ยาวประมาณ ๑-๑.๕ นิ้ว ให้ลึกถึงเนื้อไม้จำนวน ๓-๕ รอย รอบๆกิ่ง เหมาะสำหรับพืชที่ออกรากง่ายและกิ่งที่จะทำการตอนยังอ่อนอยู่

๓. การหุ้มกิ่ง ใช้ตุ้มตอนที่ได้จากการนำขยะมะพร้าวที่เอาเส้นใยออกแล้วไปแช่น้ำบิให้หมาด ๆ และอัดลงในถุงพลาสติกขนาดเล็ก ผูกปากถุงให้แน่น ผ่าตุ้มตอนตามยาวแล้วหุ้มไปบนรอยแผล มัดด้วยเชือกบริเวณหัวท้ายเหนือและใต้รอยแผลที่ควั่นหรือเฉือนเอาไว้ ต้องมัดให้แน่นโดยไม่ให้ตุ้มตอนหมุนได้ เพราะถ้าไม่แน่นอาจทำให้การออกรากไม่ดี

๔. ดูแลรักษากิ่งตอน โดยสังเกตดูความชื้นของตุ้มตอน ถ้ายังมีฝ้าไอน้ำจับอยู่ที่ผิวของพลาสติกภายในตุ้มตอนแสดงว่าความชื้นยังมีอยู่ แต่ถ้าหากไม่มีฝ้าไอน้ำจับ จำเป็นต้องให้น้ำตุ้มตอนเพิ่มเติมจนกว่ากิ่งตอนจะออกรากหรือถ้าหากพบแมลงทำลายควรฉีดพ่นด้วยสารเคมี

๕. การตัดกิ่งตอนเมื่อตอนกิ่งไปได้ประมาณ ๓๐-๔๕ วัน

๖. การชำกิ่งตอน ตัดแต่งใบกิ่ง แขนงและใบมากเกินไป เมื่อนำไปชำอาจจะทำให้ต้นพืชเหี่ยวเฉาและตายได้ จากนั้นให้ตัดเชือกและแกะถุงพลาสติกออก ตัดเชือกและแกะถุงพลาสติกออก นำไปชำลงในถุงพลาสติกหรือกระถางดินที่ดินผสมแล้ว และปักหลักยึดไว้ให้แน่น นำเข้าพักที่ร่มและชื้น

๙. ข้อพึงระวัง

หมั่นดูแลรักษากิ่งตอนให้มีความชื้นอยู่เสมอ

๑๐. ข้อเสนอแนะ

พืชที่เหี่ยวเฉาง่ายให้เก็บไว้ในโรงเรือนควบคุมความชื้นหรือกระบะพ่นหมอก พักไว้ในโรงเรือนประมาณ

๒๐ -๓๐ วัน จึงนำไปปลูกลงได้

๑๑. ความสามารถในการจำหน่าย/ให้บริการ

.....

๑๒. ที่อยู่สำหรับการติดต่อ

(๑) ชื่อ-สกุล นายประจิม วรดิถี

(๒) ตำแหน่ง .....

(๓) เบอร์โทรศัพท์ 086-1323444

๑๒. แนบไฟล์รูปภาพเฉพาะนามสกุล .gif , . jpeg) /ไฟล์อื่นๆ เฉพาะนามสกุล .zip , .rar, .pdf, .doc

(๑) ไฟล์ภาพเจ้าของความรู้.....

(๒) ไฟล์ภาพกิจกรรม.....

(๓) ไฟล์ภาพเอกสารต่างๆ.....

.....

หมายเหตุ : ๑) บันทึกหมู่บ้านเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ที่ ๑ (๒๓๓ หมู่บ้าน) อย่างน้อย ๑ องค์ความรู้

๒) ส่งถึงจังหวัดภายในวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๐

๓) ส่งเป็นไฟล์งานบันทึกความรู้สัมมนาซีพชุมชนข้อมูล ขอเป็น .doc / ไฟล์ รูปภาพ
เฉพาะนามสกุล .gif , . jpeg./ไฟล์อื่นๆ เฉพาะนามสกุล .zip , .rar, .pdf, .doc

๔) ไฟล์รูปภาพ โดยเฉพาะเจ้าของความรู้ และภาพกิจกรรม ขอให้มีความชัดเจน
และส่งแยกมา ไม่บันทึกลงในไฟล์ .doc : ขอบคุณค่ะ